

Нова українська школа

ПІЛОТНИЙ ПРОЕКТ НУШ СТАРТУЄ У 2-их КЛАСАХ

У вересні 2018 року всі українські першокласники підуть в Нову українську школу. Водночас в 100 школах України стартує пілот 2 класу НУШ. Про це розповіла Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич 29 серпня 2018 року в Будинку Уряду.

«З першого вересня буде забезпечено продовження пілоту для другого класу в тих школах, які пілотували НУШ в 2017/18 навчальному році. Хочу нагадати, що це 100 шкіл по всій Україні – по 2 класи в 4 школах на кожну область. І ми дуже вдячні цим закладам, їх працівникам, учням, батькам за те, що вони першими пройшли цей шлях, що ці результати ми змогли використати у підготовці до запуску Нової української школи, в яку вже в вересні прийдуть майже 450 тисяч дітей», – сказала Лілія Гриневич.

Вона наголосила, що пілот 2-го класу НУШ буде більш стабільним. Так, якщо в 1-му пілотному класі вчителі отримували програму на тиждень, то тепер вона розроблена одразу на рік. Школи вже мають модельні навчальні програми та навчально-методичне забезпечення з трьох предметів – української мови, математики та інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Програми з фізичної культури, іноземної мови та мистецтва наразі перебувають на етапі завершення.

Ще однією зміною буде те, що на вивчення однієї теми відводитиметься не тиждень, а від 3 до 7 тижнів. Утім, як і в першому пілотному класі, теми вивчатимуться через проблемні запитання.

Програми мають таку структуру:

- Тема або назва змістовної лінії
- Короткий опис
- Проблемні питання
- Опис діяльності
- Очікувані результати
- Інструмент оцінювання

Під час підготовки модельних програм для 2 класу одним з головних викликів було забезпечити наступність з програмами першого класу. Так, вони передбачали вивчення тем з різноманітних сфер життя дитини. Учні їх засвоювали емпірично, через практичні роботи та дослідження цікавих та важливих для них проблем.

Щоб була послідовність, у програмах 2 класу ці теми згрупували за точками дотику та укрупнили. Проблемні питання зробили більш глибокі та філософські. Вони передбачають осмислення набутих раніше знань та умінь на вищому рівні узагальнення.

Наприклад, проблеми, які розв'язували учні першого класу в межах тем «Я школяр/школярка», «Наш клас», «Мої друзі», «Осінь мозаїка», «Моє довкілля», у другому класі будуть розглянуті через призму змін, які сталися за рік (тема «Зміни»); теми «Я мандрівник», «Ми дослідники», «Мої улюблені книжки», «Вода» – згруповані в тему «Способи пізнання» тощо.

Для вивчення кожної теми буде 4 складових, які повторюватимуться в кожній з них та забезпечуватимуть системність:

- **Пізнання себе;**
- **Пізнання соціуму;**
- **Пізнання природи;**
- **Виведення нового знання, рефлексія.**

Така наступність тем та їх структура дозволить вийти на формування в учнів на кінець другого класу компетентностей та наскрізних умінь, які передбачені новим Державним стандартом початкової освіти. Тому новацією другого пілотного класу стане також поява інструменту для вимірювання компетентностей.

У кінці вивчення кожної теми учням пропонуватиметься певний кейс (ситуація) та серія компетентнісних завдань до нього. Для оцінювання результатів розроблено відповідний

інструментарій, що дозволить вчителів та батькам відстежувати динаміку результатів учнів, яка фіксуватиметься в портфоліо.

ПЛАН ЗАХОДІВ НА 2017-2029 РОКИ У СФЕРІ РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Кабінетом Міністрів затверджений план заходів на 2017—2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Документом передбачена реалізація заходів у 23 напрямках, які мають здійснюватись різними інституціями, що є відповідальними за реалізацію державної політики у сфері освіти.

Зокрема, план передбачає розроблення нових проектів державних стандартів загальної середньої освіти та нових типових освітніх програм, запровадження навчальних програм на основі нового державного стандарту початкової освіти.

<http://osvita.ua/school/reform/58589/>

ПРОЕКТ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Міністерство освіти і науки запропонувало для громадського обговорення проект Державного стандарту початкової освіти. Документ оприлюднено на сайті відомства.

За інформацією Міносвіти, проектом нового державного стандарту визначено мету та принципи організації освітнього процесу у початковій школі, загальну характеристику змісту навчання, що охоплює перелік освітніх галузей.

Також документ містить державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, співвідношення між освітніми галузями і гранично допустимим навантаженням, що подано в базовому навчальному плані тощо.

Проектом передбачено впровадження нового змісту освіти, який ґрунтується на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Автори проекту Державного стандарту початкової освіти зазначають, що формування знань, умінь, ставлень, які є сутністю компетентнісного підходу, має забезпечити у майбутньому здатність особистості успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.

Зрозуміти новий Стандарт. Інструкція для вчителів

Це – проект нового Державного стандарту початкової загальної освіти. Цього навчального року (2017/2018) його

використовуватимуть у навчальному процесі 100 шкіл по всій Україні, які пілотуватимуть **Нову Українську Школу** (НУШ).

На підставі цього пілотування та громадського обговорення, буде підготовлено фінальну версію **Державного стандарту початкової загальної освіти**. Остаточну версію затвердить Кабінет Міністрів України.

Від вересня 2018 року, коли стартує повномасштабна реформа загальної середньої освіти, учні всіх перших класів України почнуть навчатись за новим Стандартом.

Навіщо він взагалі потрібен?

Державний стандарт початкової загальної освіти визначає, що саме мають знати й уміти учні по закінченню певного циклу навчання, окреслює ідейні засади та принципи навчально-виховного процесу, логіку його організації тощо.

Користуючись Стандартом, вчителі зможуть розробляти свої навчальні програми та курси на основі інтеграції предметів.

Адже Стандарт визначає **спільні очікувані результати**, які учень має досягнути за певний період. А шляхи досягнення цих результатів – тобто навчальні програми – можуть бути різними.

На основі Стандарту, МОН має розробити і затвердити Типові навчальні плани і Модельні навчальні програми предметів або курсів (*про них – далі*), а також організувати забезпечення загальноосвітніх початкових закладів навчально-методичними комплектами.

Що передбачає цей проект Стандарту?

Стандарт проголошує презумпцію талановитості дитини, рівний доступ до освіти і відсутність будь-яких форм дискримінації.

Серед принципів цього стандарту:

- цінність дитинства – тобто відповідність вимог віковим особливостям дитини;
- радість пізнання та розвиток особистості – тобто плекання самостійності та незалежного мислення замість “навченої безпорадності”;
- принципи здоров’я та безпеки – формування здорового способу життя та створення безпечних умов для фізичного та психоемоційного розвитку дітей.

Це особливо важливо для дітей молодшого шкільного віку – вони мають навчатися в атмосфері взаємної довіри та поваги, без цькування та насильства.

У Стандарті вказано, що між 2 і 3-ою академічними годинами варто **проводити рухливі ігри, зазвичай на вулиці.**

У навчальних програмах з усіх предметів і курсів передбачено **20% резервного часу**, який вчитель може використовувати на свій розсуд (на засвоєння навчального матеріалу, піти з учнями в музей тощо).

Наприкінці кожної чверті – корекційно-рефлексійний тиждень для подолання розбіжностей учнів, адже всі вони навчаються згідно зі своїми темпом та особливостями.

Стандарт передбачає **інтегроване навчання** в початковій школі. **Зміст початкової освіти розроблено на основі компетентнісного підходу.**

Що таке компетентності?

Стандарт дає таке визначення: це динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати навчальну діяльність.

Тобто не знання заради знань – а вміння їх застосовувати в реальному житті. Якщо ще стисліше: не *що* ти знаєш – а *як* ти цим вмієш користуватися. Саме тому в Стандарті постійно вказуються прив'язки до досвіду дитини та можливостей застосувати здобуті знання на практиці.

Ось, наприклад, кілька конкретних очікуваних результатів з мовно-літературної освітньої галузі. Наприкінці 4-го класу дитина вже *“обґрунтовує своє ставлення до усного повідомлення, наводячи приклади з власного досвіду, а також спираючись на набуті знання”,* та *“вступає і підтримує навчальний діалог на теми, пов'язані з важливими для дитини життєвими ситуаціями”.*

А ось так виглядають конкретні очікувані результати в природничій освітній галузі: *“пояснює значення крові в організмі людини, значення шкіри для організму людини та її гігієни, гігієни органів чуття”,* *“застосовує компас, мікроскоп, розрізняє джерела енергії, пояснює корисність застосування відновлювальних джерел енергії”.*

Навіщо вводиться інтеграція?

Дитина в ранньому віці сприймає світ цілісно, а не по-предметно. Тому навчання в початковій школі буде інтегрованим – предмети будуть об’єднуватись довкола цікавих для дитини тем чи проблем.

Проект Стандарту вводить інтегрований підхід у навчанні. При цьому варто розуміти, що інтеграція предметів вже давно не є чимось експериментальним – тож в українських школах впроваджується не щось абсолютно нове та неперевірене.

Більше того, в Україні є школи, які давно вже працюють за таким інтегрованим підходом у навчанні.

Теми для викладання змісту в рамках інтегрованих курсів можуть обирати **як вчитель, так і діти**.

Як буде реалізовуватись така інтеграція?

Пропонується **інтегрувати сім освітніх галузей у курс “Я досліджую світ”**.

Окремими навчальними предметами залишаються **іноземна мова, фізкультура та мистецтво**.

Звичні для нас **“українська мова”** та **“математика”** пропонується теж інтегрувати, але не повністю. З 4-х годин на тиждень вивчення математики один урок викладатиметься в рамках інтегрованого курсу, а інші три – як окремі навчальні предмети.

Так само з українською мовою. Автори стандарту пропонують 2 години цього навчального предмету викладати в рамках курсу “Я досліджую світ”, а решту 5 – як окремий предмет “Українська мова”.

Які освітні галузі визначає Стандарт?

Загалом їх 9 (у дужках наводимо скорочення, яке використовується в індексі державних вимог до обов'язкових результатів навчання):

- Мовно-літературна (МОВ)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережна (СЗО)
- Фізкультурна (ФІО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)

Як користуватися Стандартом?

На основі цього Стандарту вчителі самостійно, чи об'єднавшись у групи, створюють навчальні програми. Така навчальна програма предмету або ж курсу описує його зміст відповідно до конкретних очікуваних результатів, підходи до інтегрування, засоби оцінювання учнів тощо.

Вчителі можуть також використовувати **Модельну навчальну програму**, розроблену експертним середовищем та затверджену МОН, і за її зразком створювати свою навчальну програму.

Під час нещодавніх тренінгів для тих, хто пілотуватиме Нову Українську Школу, експерти та вчителі працювали в тому числі над створенням такої Модельної навчальної програми. Після

затвердження МОН вона буде доступна для використання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Для підтримки вчителів МОН створює **Національну електронну платформу**. Вона міститиме методичні рекомендації з конструювання навчальних програм предметів і курсів, інформацію про ресурси для цього та засоби оцінювання. Бета-версія такої платформи вже є: **<http://nus.inf.ua/>**.

Відтак вчителі можуть починати обмінюватися своїми матеріалами та спостереженнями.

Вчителі мають бути готові до змін

«Держава повинна показати, що вона цінує вчителя і робить крок назустріч». Про це в інтерв'ю «UA: Суспільне мовлення» сказала міністр освіти Лілія Гриневич.

За її словами, уряд цього року підняв зарплату вчителів на два тарифних розряди і вона орієнтовно зросла на 50%.

«Ми зробили свій крок і тепер просимо і вимагаємо, від вчителів, що вони мають бути відкритими до змін. І ми мусимо такі кроки назустріч надалі робити», - сказала Гриневич.

Вона також зазначила, що зміни у школі будуть неможливими у разі відсутності співпраці управлінь освіти, вчителів і батьків.

«Справа в тому, що ми не змінимо нашу школу, якщо не будемо співпрацювати. Органи управління вчителі і батьки. Партнерство передбачає взаємоповагу. У нас є проблема,

окрім вимог немає поваги. І сьогодні батьки, навіть у присутності дитини, говорять надзвичайно негарно про вчителя, роблять дитину учасником цієї розмови і це потім шкодить стосункам вчителя з цією дитиною», - зазначила міністр освіти і науки.

2018 рік пройде під гаслом НУШ – маємо навчити вчителів, створити новий освітній простір і привести в школи сучасні технології, – Лілія Гриневич

<http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/11/02/2018-projde-pid-gaslom-nush-%E2%80%93-maemo-navchiti-vchiteliv,-stvoriti-novij-osvitnij-prostir/>

МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ДЛЯ 1 КЛАСУ

ТИЖДЕНЬ 1: "Я - ШКОЛЯР"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Navchalni-materialy-na-1-tyzhden-zmist-Sajt-1.pdf>

ТИЖДЕНЬ 2: "МІЙ/НАШ КЛАС"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Navchalni-materialy-na-2-tyzhden-zmist-Sajt-1.pdf>

ТИЖДЕНЬ 3: "МОЇ ДРУЗИ"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Tyzhden-3-Moyi-druzi-1.pdf>

ТИЖДЕНЬ 4: "МОЄ ДОВКІЛЛЯ"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Tyzhden-4-Moye-dovkillya-1.pdf>

ТИЖДЕНЬ 5: "ОСІНЬ"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Tyzhden-5-Ofin.pdf>

ТИЖДЕНЬ 6: "Я І МОЯ БАТЬКІВЩИНА"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/Tyzhden-6.pdf>

ТИЖДЕНЬ 7: "МИ ПІДПРИЄМЛИВІ

(ОСІННІЙ ДОБРОЧИННИЙ ЯРМАРОК) "

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/Tyzhden-7.pdf>

ТИЖДЕНЬ 9: "ІГРИ"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/Tyzhden-9_Igry.pdf

ТИЖДЕНЬ 10: "ТЕАТР"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Tyzhden-10_Teatr-pdf-1.pdf

ТИЖДЕНЬ 11: "МОДА"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Tyzhden-11-Moda.pdf>

ТИЖДЕНЬ 12: "ПРИГОДИ КРАПЕЛЬКИ"

<http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Tyzhden-12-Prygody-krapelky.pdf>

ТИЖДЕНЬ 13: "ЗИМА"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Tyzhden-13_-Zyma.pdf

ТИЖДЕНЬ 14: "ТАЄМНИЦІ КОСМОСУ"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Tyzhden-14_-Kosmos.pdf

ТИЖДЕНЬ 15: "ПОДОРОЖУЄМО В ЧАСІ"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Tyzhden-15_Podorozhuyemo-v-chasi.pdf

ТИЖДЕНЬ 16: "ЗИМОВІ СВЯТА"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Tyzhden_16_Zymovi-svyata.pdf

ТИЖДЕНЬ 17: "СВІТ ЗАХОПЛЕНЬ"

<http://nus.org.ua/articles/vchyteli-ne-propustit-simnadtsyatyj-tyzhden-modelnoyi-navchalnoyi-programy/>

ТИЖДЕНЬ 18: "Я - МАНДРІВНИК"

[nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/Tyzhden_18_YA-Ma
ndrivnyk.pdf](http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/Tyzhden_18_YA-Ma
ndrivnyk.pdf)

ТИЖДЕНЬ 19: "МИ - ДОСЛІДНИКИ.

МИ - ВИНАХІДНИКИ"

[http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/Tyzhden_19
My-doslidnyky.pdf](http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/Tyzhden_19
My-doslidnyky.pdf)

ТИЖДЕНЬ 20: "СПОРТ"

[http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Tyzhden-20_S
portt.pdf](http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Tyzhden-20_S
portt.pdf)

ТИЖДЕНЬ 21: "МОЇ УЛЮБЛЕНІ КНИЖКИ"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Tyzhden-21_Moyi-ulyubleni-knygy.pdf

ТИЖДЕНЬ 22: "ПРОФЕСІЇ"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Tyzhden-23_Profesiya.pdf

ТИЖДЕНЬ 24: "ЧАС/ЯК керувати ЧАСОМ?"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Tyzhden-24_Chas.pdf

ТИЖДЕНЬ 25: "ВЕСНА"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Tyzhden-25_Vesna.pdf

ТИЖДЕНЬ 26: "ВЕСНЯНІ СВЯТА"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Tyzhden-26_Vesnyani-svyata.pdf

ТИЖДЕНЬ 27: "НАВИЩО ЇСТИ"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Tyzhden-27_Navishho-yisty.pdf

ТИЖДЕНЬ 28: "СВІТ РОСЛИН"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Tyzhden-28_Svit-roslyn.pdf

ТИЖДЕНЬ 29: "СВІТ ТВАРИН"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Tyzhden-29_Svit-tvaryn.pdf

ТИЖДЕНЬ 30: "ВЕСЕЛКА"

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Tyzhden-30_Veselka.pdf